

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, miljödomstolen, dom den 19 april 2006 i mål nr M 2861-05, se bilaga

KLAGANDE

Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA, 556012-6293
c/o SCA Forest Products AB, 851 88 Sundsvall

Ombud: **MK**, SCA Forest Products AB, Juridik, 851 88 Sundsvall

MOTPART

Miljö- och byggnämnden i Strömsunds kommun, Box 500, 833 24 Strömsund

Ombud: jur. kand. **ACJ**,
Juristfirman **ACJ** AB, Box 22058, 104 22 STOCKHOLM

SAKEN

Föreläggande att ta hand om avfall

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Miljööverdomstolen upphäver miljödomstolens dom, länsstyrelsens beslut och Miljö- och byggnämndens i Strömsunds kommun föreläggande den 2 februari 2005 § D 40.

YRKANDEN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Svenska Cellulosa Aktiebolaget (SCA) har yrkat att Miljööverdomstolen, med ändring av miljödomstolens dom, upphäver Miljö- och byggnämndens i Strömsunds kommun beslut om föreläggande den 2 februari 2005 § D 40.

Miljö- och byggnämnden har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har i allt väsentligt anfört samma grunder till stöd för sin talan som vid miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg.

SCA

Det är ostridigt att det avfall som finns på bolagets fastighet inte har placerats där av bolaget eller något annat bolag i SCA-koncernen. Det har inte heller påståtts att bolaget skulle ha medgett att avfallet kastats på fastigheten. Gemensamt för de fall där en fastighetsägare enligt praxis ansetts ansvara för exempelvis en pågående deponi har varit att deponin redan funnits när fastighetsägaren förvärvat fastigheten och haft en reell möjlighet att undvika ansvaret. I detta fall är det däremot någon eller några okända personer som utan bolagets vetskap gjort sig av med avfallet på bolagets fastighet. Bolaget har inte heller haft några praktiska möjligheter att förhindra eller försvåra olaglig dumpning genom att stänga av vägar eller liknande.

Verksamhetsutövarbegreppet är inte i första hand knutet till fastighetsägarande utan till den verksamhet som bedrivs. Det ligger närmast till hands att det är de personer som slängt sitt avfall på bolagets fastighet som använder marken för denna miljöfarliga verksamhet. Att miljöfarlig verksamhet kan bedrivas utan rätt till marken framgår av förarbetena (prop. 1997/98:45 del 2 s. 107). Förarbetena till miljöskadelagen ger möjligen också stöd för bolagets inställning i denna del. Där anges i vart fall att fastighetsägaren inte bör ha ett skadeståndsansvar i det fall där någon i smyg tippar avfall på hans mark, ”eftersom han varken har bedrivit eller låtit bedriva någon verksamhet” (prop. 1985/86:83 s. 53).

I en skälighetsavvägning enligt miljöbalken måste beaktas att avfallet kastats på fastigheten av någon som därigenom begått ett brott. Att bolaget skall stå för konsekvenserna av detta måste betraktas som orimligt. Det är rättspolitiskt högst tveksamt att, på sätt som miljödomstolen gjort i princip befria nedskräparen från verksamhetsutövaransvaret och i stället lägga det på den fastighetsägare som råkat ut för nedskräpningen.

Miljö- och byggnämnden

Miljö- och byggnämnden vidhåller sin uppfattning att SCA är att betrakta som verksamhetsutövare och därigenom ansvarig för den miljöfarliga verksamhet som det innebär att förvara avfallet på marken. I motiven (prop. 1997/98:45 del 2 s. 107) anges som miljöfarlig verksamhet när någon förvarar tunnor med förbrukade kemikalier på sin fastighet, även om det är någon annan som genererat avfallet och placerat avfallet där. Motsvarande bör gälla om det i stället för tunnor gäller sådant avfall som det här är fråga om. Det är även rimligt att lägga ansvaret på fastighetsutövaren pga. dennes vårdplikt enligt jordabalken.

Även praktiska synpunkter talar för att SCA skall betraktas som verksamhetsutövare. Det är SCA som har tillsynsansvaret och dispositionsrätten över fastigheten. Om nedskräpningen skall betraktas som verksamhetsutövare och denne är okänd har tillsynsmyndigheten inte någon att rikta sitt föreläggande mot. Begreppet blir då bara en teoretisk konstruktion som inte främjar balkens syfte. Av betydelse är vidare grundprincipen i jordabalken att fastighetsägaren både åtnjuter avkastningen av sitt ägande och svarar för de pålagor som följer av detta. De nackdelar i form av otillåten nedskräpning som kan drabba en fastighetsägare kompenseras väl av de förmåner som ett fastighetsägarande innebär för den som tar till vara dess möjligheter. Nedskräpning av en fastighet kan jämföras med skadegörelse på fast egendom och det är då fastighetsägaren själv som står risken för att skadegörelse inträffar. Förhållandet bör vara det samma i fråga om nedskräpning. Även bevisskäl och rättssäkerhetsskäl talar för att verksamhetsutövaransvaret läggs på fastighetsägaren. I sammanhanget bör även beaktas vem det är skäligt att lägga kostnadsansvaret på. Läggs ansvaret för avfall på mark tillhörig stora fastighetsägare på kommunen innebär det att enskilda kommuninnevånare får stå kostnaden, vilket inte kan anses rimligt.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Uppläggningsen av de kasserade föremålen på SCA:s mark utgör nedskräpning i miljöbalkens mening. Balken och lagstiftning som knyter an till denna har särskilda bestämmelser om detta. Nedskräpning utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn i är uttryckligen förbjudet enligt 15 kap. 30 § miljöbalken och straffbestämmelser finns i 29 kap. 7 § balken. Med stöd av nämnda förbudsregel och den allmänna tillsynsbestämmelsen i 26 kap. 9 § miljöbalken kan en tillsynsmyndighet meddela föreläggande om rättelse (uppstädning). Straffsanktion och föreläggande om rättelse på angivna grunder kan endast riktas mot den som skräpat ned eller annars är ansvarig för nedskräpningen. Av 4 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning framgår att kommunen har ett ansvar för att återställa platser som skräpats ned i sådant skick som med hänsyn till ortsförhållandena, platsens belägenhet och omständigheterna i övrigt är skäligt. Denna skyldighet gäller dock endast i fall ingen annan är ansvarig för nedskräpningen enligt lag eller annan författning eller särskilda föreskrifter, varmed torde avses uttryckliga bestämmelser som i särskilda fall lägger ansvaret på annan än kommunen. I miljöbalken och därtill anknyten lagstiftning finns således särskilda bestämmelser om nedskräpning, med innebörd att det är den som skräpat ned eller annars är ansvarig för nedskräpningen som kan åläggas att städa upp och att ett kommunalt ansvar inträder om den skyldige inte kan anträffas.

Det sagda utesluter inte att nedskräpning samtidigt kan utgöra miljöfarlig verksamhet i miljöbalkens mening under förutsättning att nedskräpningen innebär en risk för människors hälsa eller miljön (9 kap. 1 § miljöbalken).

Den markanvändning som förvaringen av det aktuella avfallet innebär är också att bedöma som miljöfarlig verksamhet eftersom det finns en risk för att den underliggande marken förorenas. Klart är att den eller de som tippat avfallet på fastigheten är att anse som verksamhetsutövare, både vad avser själva uppläggningsen av avfallet och

den fortsatta förvaringen. Frågan i målet är emellertid om även SCA, närmast i sin egenskap av markägare, skall anses som utövare av den miljöfarliga verksamheten och därmed i princip kunna göras ansvarig för de åtgärder som krävs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Miljööverdomstolen anser att enbart det förhållandet att det förvaras avfall på en fastighet inte utan vidare kan medföra ett ansvar för fastighetsägaren. Det måste tillkomma någon omständighet för att fastighetsägaren skall kunna göras ansvarig, till exempel att fastighetsägaren accepterat verksamheten. En annan omständighet som skulle kunna medföra ett ansvar kan vara att fastighetsägaren vid förvärvet av fastigheten upptäckt att det förvarades avfall på den eller borde upptäckt det (se RÅ 1997 ref. 12). Det förhållandet att en fastighetsägare inte vidtar några åtgärder för att motverka miljöriskerna med en förvaring, även om den orsakats av annan, skulle möjligen också kunna utgöra en sådan omständighet som medför ett principiellt ansvar för ägaren.

Som markägare har SCA i och för sig den rättsliga och faktiska möjligheten att t.ex. bortskaffa det avfall som Miljö- och byggnadsnämndens föreläggande gäller. SCA har emellertid varken direkt eller indirekt medverkat till eller medgivit att avfallet tippats på området. Avfallet har dessutom av allt att döma också lagts upp först efter det att SCA förvärvat fastigheten. Bolaget har också agerat när man uppmärksammat avfallet genom att ta kontakt med miljö- och byggnämnden.

Vid angivna förhållanden kan SCA inte betraktas som verksamhetsutövare och kan därmed inte heller åläggas att vidta några åtgärder med avfallet. Miljööverdomstolens dom, Länsstyrelsens beslut och Miljö- och byggnadsnämndens föreläggande skall därför upphävas.

Domen får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

Ulf Bjällås

Anna-Lena Rosengård

Liselotte Rågmärk

Gregor Holmgren

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ulf Bjällås, miljörådet Anna-Lena Rosengården, hovrättsrådet Liselotte Rågmärk samt adjungerade ledamoten Gregor Holmgren, referent. Enhälligt.

BILAGA

PARTER

Klagande

Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA, 556012-6293
c/o SCA Forest Products AB
851 88 SUNDSVALL

Ombud: Bolagsjurist MK, SCA Forest Products AB, Juridik,
851 88 SUNDSVALL

Motpart

Strömsunds kommun
Miljö- och byggnämnden
Box 500
833 24 STRÖMSUND

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Jämtlands län beslut den 13 december 2005 i ärende nr
505-2152-05, se bilaga 1.

SAKEN

Föreläggande att ta hand om avfall inom Strömsund Harrsjön 1:1

DOMSLUT

Miljödomstolen lämnar överklagandet utan bifall.

YRKANDEN M.M.

Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA (SCA) har yrkat att miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, upphäver Strömsunds kommun beslut om föreläggande att omhänderta avfall inom fastigheten Strömsund Harrsjön 1:1.

Strömsunds kommun (kommunen) har bestritt ändring.

SCA har till stöd för sitt överklagande anfört i huvudsak följande. Avfallet har inte placerats på fastigheten av SCA eller något SCA närstående bolag. Det är någon eller några okända personer som utan SCA:s vetskap gjort sig av med avfallet på fastigheten. Den som ett föreläggande riktas emot skall anses vara verksamhetsutövare i miljöbalkens mening och det skall inte anses orimligt att verksamhetsutövaren genomför den begärda åtgärden. Ansvar i "förvaringsfall" var inget nytt som infördes med miljöbalken utan bygger på praxis som utvecklades under miljöskyddslagens tid i fråga om vem som skall anses vara verksamhetsutövare. Miljöbalkens verksamhetsutövarbegrepp är alltså detsamma som fanns tidigare. I de fall fastighetsägaren har gjorts ansvarig för t.ex. pågående deponi på fastigheten har det varit så att deponin funnits på fastigheten redan när den nye ägaren köpte fastigheten. Fastighetsägaren har således förvärvat fastigheten med den pågående verksamheten och har i dessa fall ansetts böra ansvara för den, även om han inte kände till den när han köpte. I nu aktuellt fall har någon eller några okända personer kastat avfall på SCA:s fastighet. SCA kan inte anses ha börjat bedriva en verksamhet bestående i avfallsdeponi eftersom SCA inte vid någon tidpunkt genom vare sig fastighetsköp eller genom att tillåta att avfallet kastas på fastigheten har tagit över ansvaret för avfallet. Det är istället den person som utan markägarens lov tippar avfall på fastigheten som är att betrakta som verksamhetsutövare. En markägare som inte har tillåtit att avfallet tippas på hans fastighet kan inte betraktas som verksamhetsutövare i annat fall än om han skulle motsätta sig att någon annan vidtar åtgärder för att ta bort avfallet. SCA:s inställning stöds vidare av förarbetena till miljöskadlagen där det anges att fastighetsägaren inte bör ha ett skadeståndsansvar i det fall där någon i smyg tippar avfall på hans mark eftersom han varken har bedrivit eller har låtit bedriva verksamheten. Oavsett om SCA kan anses bedriva den aktuella verk-

samheten är det omöjligt att meddela ett föreläggande eftersom det är orimligt att ålägga SCA ett ansvar i detta fall. Avfallet har kastats på fastigheten utan SCA:s vetskap av någon som därigenom gjort sig skyldig till brott. Att SCA skall stå för konsekvenserna av detta måste betraktas som orimligt. SCA kan inte åläggas ansvar för miljöfrågor som är helt oberoende av SCA:s verksamhet och särskilt inte om de har uppkommit genom att SCA har utsatts för ett brott. Det saknas laglig grund att förelägga SCA att omhänderta det ifrågavarande avfallet. SCA är inte en ansvarig verksamhetsutövare i förhållande till avfallet. Under alla förhållanden är det orimligt att ålägga SCA ett ansvar i detta fall.

Kommunen har i yttrande anfört i huvudsak följande. Miljöfarlig verksamhet bedrivs av alla som ingår i definitionen i miljöbalken. I förarbetena till miljöbalken anges begreppet förvaringsfall. Förvaring av avfall på sin fastighet inryms i begreppet förvaringsfall och fastighetsägaren är att betrakta som verksamhetsutövare. En viktig fråga är vem som har rådighet över situationen och vem som har möjlighet att både vidta åtgärder för att avhjälpa situationen och vem som har rådighet att förebygga att bristerna uppstår igen. I detta fall råder det inget tvivel om att det är fastighetsägaren som har rådighet över situationen. Skulle ett föreläggande riktas mot kommunen saknas rådighet över situationen. För att få en preventiv verkan måste skyldigheten att vidta åtgärder riktas mot den som har rådighet över marken. Den som har rådighet över marken kan vidta åtgärder för att förhindra eller åtminstone försvåra illegal dumpning av avfall genom att sätta upp bommar eller liknande. Incitamentet att utforska vem som dumpat avfallet är tydligare för fastighetsägaren om denne är skyldig att städa än om skyldigheten att städa läggs på kommunen. Anser fastighetsägaren att kostnaderna för skötseln överstiger värdet av att äga fastigheten finns möjligheten att sälja den. Det förefaller underligt att påtvingade åtgärder som innebär kostnader skall överlåtas till det allmänna medan intäkter från fastigheten skall tillfalla fastighetsägaren. Kan en fastighetsägare som har något föremål på sin mark som inte är önskvärt påkalla kommunens skyldighet att städa? Det är i dagsläget tydligt att sanering av förorenade områden följer principen med första och andra kretsens ansvariga där det i första hand är verksamhetsutövaren som bidragit till föroreningen som skall sanera och i andra hand fastighetsägaren. Kan ingen av dessa bekosta saneringen skall försäkringar eller liknande täcka kost-

naderna och när inga andra möjligheter finns är det ett statligt ansvar. I denna kedja finns inte kommunen med. Fastighetsägaren bedöms vara att betrakta som verksamhetsutövare och de krav som riktas mot fastighetsägaren är rimliga. Ansvaret att städa bort avfallet följer redan av att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd är skyldig att iaktta försiktighetsmått för att förhindra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

SCA har i bemötande anfört att talan vidhålles.

DOMSKÄL

Av 9 kap. 1 § miljöbalken framgår bl.a. att med miljöfarlig verksamhet avses användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom förorening av mark, luft, vattenområde eller grundvatten. Av motiven till nämnda bestämmelse (prop. 1997/98:45 del 1 s. 361 och del 2 s. 107) framgår bl.a. följande. Med användning av fast egendom avses användning oavsett om den grundas på äganderätt, nyttjanderätt eller annan rättstitel till egendomen. Användning som kan komma ifråga kan vara av de mest skilda slag. Ett exempel på detta är när någon förvarar tunnor med förbrukade kemikalier på sin fastighet, även om det är någon annan som genererat avfallet och placerat tunnorna där. Bl.a. sådana fall av markanvändning är miljöfarlig verksamhet och brukar benämnas förvaringsfall. Förvaringsfallen behöver inte vara efterbehandlingsfall utan förvaringsfallen innebär normalt att det är fråga om en pågående miljöfarlig verksamhet. I 2 kap. 3 § miljöbalken stadgas bl.a. att alla som bedriver en verksamhet skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Av motiven till nämnda bestämmelse (prop. 1997/98:45 del 2 s. 15 ff) framgår bl.a. följande. Redan risken för att skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön kan uppkomma medför att försiktighetsmått skall vidtas. Vid bedömningen av vilka försiktighetsmått som skall vidtas skall dock en avvägning göras enligt 7 §. Av 2 kap 7§ miljöbalken framgår bl.a. att kraven på hänsyn enligt 2–6 §§ gäller i den utsträckning det

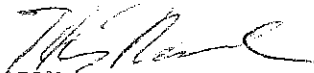
inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning skall särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. Av motiven till nämnda bestämmelse (prop. 1997/98:45 del 2 s. 24 f) framgår bl.a. följande. Kostnaden för att uppfylla hänsynsreglerna skall vara motiverad från miljösynpunkt. Detta innebär att proportionen mellan den nytta för människors hälsa och miljön som skyddsåtgärden eller försiktighetsmålet medför inte får vara orimlig med hänsyn till de kostnader åtgärderna föranleder. Det ankommer på verksamhetsutövaren att visa att kostnaden för en åtgärd inte är miljömässigt motiverad eller att den är orimligt betungande. I 26 kap. 9 § miljöbalken stadgas bl.a. att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken skall efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av fastighetsregistret framgår att SCA är lagfaren ägare till fastigheten Strömsund Harrsjön 1:1 sedan mitten av 1950-talet. Miljödomstolen gör mot bakgrund av vad ovan anförts bedömningen att SCA, i egenskap av ägare till fastigheten, är att anse som utövare av den pågående miljöfarliga verksamhet som förvaringen av avfallet utgör. Det åligger följaktligen SCA att vidta åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Miljödomstolen delar kommunens uppfattning att uppstädning av platsen och borttransport av avfallet är nödvändig för att förhindra uppkomsten av sådana skador och olägenheter. Annat är inte visat än att kommunens föreläggande är skäligt. Överklagandet skall därför lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se överklagandehänvisning.

Överklagande skall ges in till Östersunds tingsrätt, miljödomstolen, senast den 10 maj 2006 och vara ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen. Prövningstillstånd krävs.

På miljödomstolens vägnar

Håkan Asklund

I domstolens avgörande (enhälligt) har deltagit rådmannen Håkan Asklund och miljörådet Inge Bodin. Föredragande har varit beredningsjuristen Johan Stenberg.

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Rättsfunktionen
Marina Wallén
063-14 62 54

BESLUT
Datum
2005-12-13

Bilaga 1
Dnr fanges vid skriftväxling)
505-2152-05

Svenska Cellulosa AB SCA
SCA Forest Products AB
MK
851 88 SUNDSVALL

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
JÄMTLAND

2005 -12- 2 8

142861-05

Överklagande av miljö- och byggnämnds beslut
(1 bilaga)

BESLUT

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Detta beslut kan överklagas hos Östersunds tingsrätt,
Miljöödomstolen, se bilaga (formulär F 21).

BAKGRUND

Företrädare för Svenska Cellulosa AB, SCA Skog AB, kom in till miljö- och byggnämnden i Strömsunds kommun med anmälan om soptipp belägen inom fastigheten Strömsund Harrsjön 1:1. Den 1 oktober 2003 gjorde miljö- och byggnämnden en inspektion av fastigheten och konstaterade att stora mängder avfall låg på platsen.

Miljö- och byggnämnden skickade den 10 oktober 2003 en uppmaning till SCA att omhänderta avfallet.

Miljö- och byggnämnden i Strömsunds kommun beslöt den 2 februari 2005, § D 40, förelägga Svenska Cellulosa AB SCA att omhänderta avfall inom fastigheten Strömsund Harrsjön 1:1.

ÖVERKLAGANDE

Svenska Cellulosa AB SCA har överklagat nämndens beslut och i huvudsak anfört följande till stöd för ändring. Varken SCA eller något SCA närstående bolag har placerat avfall på fastigheten. Det rör sig istället om okända personer som placerat avfall inom fastigheten. SCA kan vidare inte anses vara verksamhetsutövare avseende att någon annan olovligt tippat avfall på bolagets fastighet. Oavsett om SCA anses vara verksamhetsutövare är det

orimligt att ålägga bolaget ett ansvar i detta fall genom att förelägga bolaget. Det saknas således laglig grund för nämnden att förelägga SCA att omhänderta det ifrågavarande avfallet. Bolaget anför vidare reglerna om den kommunala renhållningsplikten.

Miljö- och byggnämnden har yttrat sig i anledning av överklagandet och vidhållit sitt beslut.

SCA har yttrat sig över nämndens yttrande och i huvudsak anført vad som framförts i överklagandet.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

I 2 kap. 3 § MB framgår att alla som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför olägenhet för människors hälsa eller miljö. När man överväger sådan skyddsåtgärd har man att särskilt beakta nyttan av åtgärden jämfört med kostnaden för densamma (2 kap. 7 § MB)

I 2 kap. MB finns de s.k. allmänna hänsynsreglerna. Kapitlets 4 § fastställer att för verksamheter och åtgärder som tar i anspråk mark- eller vattenområden annat än helt tillfälligt skall en sådan plats väljas som är lämplig med hänsyn till 1 kap. 1 §, 3 kap. och 4 kap.

Enligt 1 kap. 1 § MB skall miljöbalken tillämpas bl.a. så att människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan.

Av 9 kap. 1 § MB följer att med miljöfarlig verksamhet avses 1. utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten, 2. användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat utsläpp än som avses i 1 eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten, eller 3. användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för omgivningen genom buller, skakningar, ljus, joniserande eller icke-joniserande strålning eller annat liknande.

I 26 kap. 9 § första stycket MB anges att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken skall efterlevas. Av andra stycket följer att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Enligt gällande regler (miljöskyddslagens regler som är överförda till miljöbalken) skall kraven enligt miljöbalken i första hand riktas mot den som faktiskt genererat avfallet eller orsakat skadorna genom sin aktiva verksamhet. Om denne inte finns tillgänglig får uppdelningen mellan förvaringsfall och skadefall betydelse för den som äger marken. I förvaringsfallen blir markägaren subsidiärt ansvarig, han kan anses bedriva verksamheten, om än i passiv mening. Markägarens ansvar är enligt miljöbalkens bestämmelser preventivt, d. v. s. det omfattar att utföra skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att det förvarade avfallet skadar människor eller miljö.

Miljöbalken innehåller en definition av begreppet miljöfarlig verksamhet men inte av verksamhetsutövarbegreppet. Det har överlämnats till rättspraxis att lösa denna fråga. Den som har de faktiska och rättsliga möjligheterna att vidta en åtgärd har i praxis betraktats som verksamhetsutövare.

Länsstyrelsen finner att den verksamhet som bedrivs inom fastigheten, upplag av avfall, är att anse som miljöfarlig verksamhet. Användningen kan medföra olägenhet för människors hälsa eller för miljön.

Kommunen kan meddela de föreläggande som är erforderliga för att miljöbalkens regler skall efterlevas. Detta oavsett om åtgärden är sådan att den skall anmälas eller inte. I aktuellt fall har Strömsunds kommun förelagt Svenska Cellulosa AB SCA att ta hand om avfall som är upplagt inom företagets fastighet. Företaget får anses vara verksamhetsutövare.

Vid en bedömning av vilket tvångsmedel som skall tillgripas så skall åtgärden inte vara mer ingripande än vad som behövs i det enskilda fallet. Det är nödvändigt för miljön och hälsan att det dumpade avfallet tas omhand och att det sker relativt snart. Länsstyrelsen finner därför, i likhet med kommunen, att ett föreläggande är nödvändigt för att söka efterleva de krav som ställs i miljöbalken och till skydd för miljön och hälsan. Det får anses rimligt att föreläggandet riktas mot SCA.

Länsstyrelsen finner att kommunen haft fog för sitt beslut. Överklagandet skall därmed avslås.

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Rättsfunktionen

I den slutliga handläggningen av ärendet har
miljöskyddshandläggaren Cecilia von Platen deltagit.

Peter Lif
Chefsjurist

Marina Wallén
Jurist

Utskrift delg kv

Kopia till
Miljö- och byggnämnden i Strömsunds kommun
Akten
Rätts 5 ex.
Miljöskydd

2005-02-02

§ D 40

Miljö- och byggnämnden

Fastighetsbeteckning Harrsjön 1:1	
Namn Svenska Cellulosa AB, % SCA Skog Fastigheter	
Adress	Postnr och postadress 851 88 Sundsvall

Ärende

Föreläggande om att omhänderta avfall på fastigheten Harrsjön 1:1.

Beslutet har kommunicerats via brev daterat 2004-04-05. Synpunkter på beslutsförslaget har inkommit. Miljö- och byggnämnden lämnar dessa synpunkter utan åtgärd och beslutar enligt kommunicerat förslag, dock med ett förtydligande av vilket avfall som avses och var det är beläget samt förlängd tidsfrist för när åtgärd skall vara utförd.

Beslut

Miljö- och byggnämnden förelägger Svensk Cellulosa AB, org. nummer 556012-6293, med stöd av miljöbalken (1998:808) kap. 26 § 9 med hänvisning till kap. 9 § 1 samt kap. 2 § 3 och 7, att omhänderta avfallet i enlighet med gällande lagstiftning, beläget enligt kartsnitt nedan på fastigheten Harrsjön 1:1. Det avfallet som föreläggandet avser, med undantag av skrotbilar, finns redovisade på fotografier i bilaga till detta beslut.

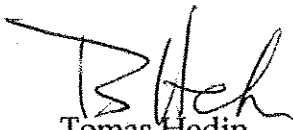
Är inte avfallet omhändertaget till senast 2005-06-10 kommer ärendet att tas upp i miljö- och byggnämnden för eventuellt vitesföreläggande.

Miljö- och byggnämnden

2005-02-02

§ D 40

För Miljö- och byggnämnden

Tomas Hedin

Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Bilaga:

Fotografier på avfallet

Besvärshänvisning

Om Ni är missnöjd med detta beslut kan Ni skriva till länsstyrelsen och överklaga. Ange vilket beslut Ni överklagar och tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha.

Skrivelsen skall ställas till länsstyrelsen, men lämnas/skickas till Miljö- och byggnämnden. Den ska ha inkommit till miljö- och byggnämnden inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Adress: Strömsunds kommun, Miljö- och byggnämnden, 833 24 STRÖMSUND

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

